

ROMÂNIA
COMISIA DE ARBITRAJ COMERCIAL
DE PE LÂNGA
CAMERA DE COMERȚ, INDUSTRIE ȘI
AGRICULTURA IALOMIȚA

Str. Lujerului nr.2, Piața Cuza Vodă, cod 8400, Slobozia, Județul Ialomița,
Telefon: 043/231352, 235.451 Telefax 043/230105, 231353
E-mail: cciail@xnet.ro

REGULI DE PROCEDURĂ
ARBITRALĂ

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

ART.1. (1) Prezentele Reguli de procedură arbitrală se aplică, în condițiile ce urmează, în arbitrajul comercial organizat de Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Ialomița, denumită în continuare CAMERA, în temeiul Legea nr. 335/2007 cap. II, art. 4, lit. i, privind camerele de comerț și industrie din România.

(2) Regulile de față se completează cu Regulamentul acestei Camere privind organizarea arbitrajului comercial.

Art.2. (1) Arbitrajul comercial, organizat de CAMERĂ, este supus prevederilor Codului de procedură civilă- Cartea a IV-a Despre arbitraj (art. 340-370³), astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 59/1993, precum și celorlalte prevederi legale aplicabile.

(2) În litigiile comerciale internaționale se aplică, în completarea, prevederile convențiilor la care România este parte.

(3) Se recomandă părților ca, în litigiile comerciale internaționale, să opteze fie pentru prezentele Reguli, fie pentru Regulamentul de arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru dreptul comercial internațional – UNCITRAL. În acest din urmă caz, autoritatea de nominare a arbitrilor este președintele CAMEREI.

ART.3. (1) În înțelesul Regulilor de față, litigiul comercial este orice litigiu derivând dintr-un contract comercial, inclusiv referitor la validitatea, interpretarea, executarea sau desființarea lui, ca și din alte raporturi juridice comerciale.

(2) Litigiul comercial este intern când decurge dintr-un contract intern și este internațional când decurge dintr-un contract de comerț exterior. În mod corespunzător, aceeași distincție se aplică și în cazul raporturilor juridice extracontractuale.

ART.4. Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile comerciale dintre ele, afară de acelea care privesc drepturi asupra cărora legea nu permite a se face tranzacție.

ART.5. Arbitrajul poate fi încredințat prin convenția arbitrală, uneia sau mai multor persoane, investite de părți sau în conformitate cu acea convenție, să judece un litigiu determinat

și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru părți. Arbitrul unic sau, după caz totalitatea arbitrilor astfel învestiți constituie, în sensul prezentelor Reguli, tribunalul arbitral.

ART.6. (1) Arbitrajul se organizează și se desfășoară potrivit convenției arbitrale, încheiată în conformitate cu prevederile capitolului II.

(2) Sub rezerva respectării ordinii publice sau a bunelor moravuri precum și a dispozițiilor imperative ale legii, părțile pot stabili prin convenție arbitrală sau prin act încheiat ulterior, fie direct, fie prin referire la o anumită reglementare având ca obiect arbitrajul, normele privind constituirea tribunalului arbitral, numirea, convocarea și înlocuirea arbitrilor, termenul și locul arbitrajului, normele de procedură pe care tribunalul arbitral trebuie să le urmeze în judecarea litigiului, inclusiv procedura unei eventuale concilierii prealabile, repartizarea între părți a taxelor și a cheltuielilor arbitrale, conținutul și forma hotărârii arbitrale și, în general, orice alte norme privind desfășurarea arbitrajului.

ART.7. În cazul în care s-a încredințat CAMEREI soluționarea unui arbitraj, prin însuși acest fapt părțile au acceptat prezentele Reguli afară numai dacă, odată cu încredințarea organizării arbitrajului, se prezintă COMISIEI DE ARBITRAJ normele prevăzute în alineatul 2 din art.6.

ART.8. În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

ART.9. Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu arbitrajul reglementat de Cartea a IV-a a Codului de procedură civilă aparține instanței care ar fi fost competentă să soluționeze litigiul în fond, în lipsa unei convenții arbitrale.

ART.10. (1) COMISIA DE ARBITRAJ, tribunalul arbitral, cât și personalul CAMEREI au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, deci să nu publice și să nu divulge datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea autorizarea părților.

(2) La ședințele de dezbateri a litigiului pot participa numai părțile în litigiu sau reprezentanții acestora, avocații și consilierii părților, precum și celelalte persoane chemate. Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral pot asista și alte persoane.

(3) Dosarul litigiului este confidențial. Nici o persoană străină nu are acces la dosar, fără acordul scris al părților și fără încuviințarea tribunalului arbitral.

(4) Hotărârile arbitrale pot fi publicate numai cu acordul părților. Ele pot fi însă comentate, sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări sau culegeri de practică arbitrală, fără a se da numele sau denumirea părților ori alte date care ar putea prejudicia interesele lor. În aceste condiții, COMISIA DE ARBITRAJ, poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau documentare după terminarea litigiilor.

ART.11. În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va înceta soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților.

CAPITOLUL II

Convenția arbitrală

ART.12. (1) Convenția arbitrală se încheie potrivit art.343 din Codul de procedură civil, înscris sub sancțiunea nulității.

(2) Ea se poate încheia fie sub forma unei clauze compromisorii înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri-de-sine-stătătoare denumită compromis.

ART.13. (1) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este înserată sau în legătură cu aceasta să fie soluționate pe calea arbitrajului arătându-se numărul arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de validitatea contractului în care a fost scrisă.

ART.14. (1) Prin compromis, părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se potrivit art.343² din Codul de procedură civilă, sub sancțiunea nulității obiectul litigiului și numele sau modalitatea de numire a lor.

(2) Compromisul se poate încheia și direct la COMISIA DE ARBITRAJ, dub semnătura părților și cu certificarea președintelui acestei comisii sau a delegatului său.

ART.15. (1) Statul, orașul, comuna și alte persoane de drept public au facultatea de a încheia în mod valabil o convenție arbitrală numai în arbitrajul comercial internațional, în afară de cazul când legea dispune altfel.

(2) Se recomandă regiilor autonome și societăților comerciale cu capital de stat ca, mai înainte de a apela la arbitraj, să încerce concilierea directă a litigiului.

ART.16. (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

(2) Tribunalul arbitral își verifică propria sa competență de a soluționa un litigiu și hotărăște în această privință printr-o încheiere care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform art.66 din prezentele Reguli.

CAPITOLUL III

Arbitrii. Constituirea tribunalului arbitral. Termenul și locul arbitrajului.

ART.17. (1) Poate fi numit arbitru orice persoană fizică, de cetățenie română, cu domiciliul în România, care are capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor, se bucură de o bună reputație, este specialist în domeniul juridic, economic ori tehnic sau are o recunoscută experiență în activitatea comercială.

(2) Conform art.84 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, magistrații nu vor putea fi desemnați ca arbitrii. Ei vor putea fi însă aleși supraarbitrii de către cei doi arbitri sau desemnați arbitrii de către Comisia de arbitraj, în condițiile prezentelor Reguli.

(3) Arbitrii sunt înscrși cu acordul lor într-o listă, întocmită de CAMERĂ, care va cuprinde: numele, ocupația, adresa și după caz, specialitatea, titlurile sau prezentarea succintă a activității profesionale a fiecărui arbitru.

(4) Părțile sunt libere să aleagă arbitri și persoane înscrise pe listele de arbitri ale altor camere de comerț și industrie din țară sau chiar persoane neînscrise pe nici una din asemenea liste, în acest din urmă caz, sub condiția ca ele să fie cetățeni români cu domiciliul în țară, având capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor.

(5) Arbitrii vor continua să soluționeze litigiile în curs la data expirării perioadei pentru care au fost numiți, în afară de cazul în care ar fi împiedicați, din alte motive, să-și exercite atribuțiile.

(6) Lista arbitrilor va fi dusă la cunoștință publică și va fi pusă la dispoziția părților, la cererea lor.

ART.18. Este nulă din convenția arbitrală care prevede dreptul uneia dintre părți de a numi arbitru în locul celeilalte părți sau de a avea mai multi arbitri decât cealaltă parte.

ART.19. (1) Părțile stabilesc dacă litigiul se judecă de un arbitru unic sau de doi ori de mai mulți arbitri.

(2) Dacă părțile nu au stabilit numărul arbitrilor, litigiul se judecă de trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți, iar al treilea-supraarbitrul-ales de cei doi arbitri.

(3) Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

ART.20. Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor. Ei nu sunt reprezentanții părților.

ART.21. Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți conform convenției arbitrale.

ART.22.(1) Când arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiți prin convenția arbitrală, nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire a lor și nici nu s-a recurs la procedura prevăzută de art. 347 și 348 din Codul de procedură civilă, constituirea tribunalului arbitral se face după cum urmează:

a) prin cererea de arbitrare reclamantul va numi un arbitru sau va propune ca litigiul să fie soluționat de un arbitru unic, arătând numele și domiciliul acestuia;

b) prin întâmpinarea sau prin înștiințarea separată adresată COMISIEI DE ARBITRAJ, în termen de cel mult 30 zile de la primirea cererii de arbitrare, pârâtul va numi un arbitru sau, după caz, va răspunde la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic și la persoana acestuia;

(2) Se recomandă părților ca, odată cu numirea unui arbitru să numească și un arbitru supleant;

(3) În afară de nume, domiciliu, partea va indica, pe cât posibil și datele prevăzute de art. 17 (3) ale arbitrului numit de ea ca și ale supleantului, dacă acesta a fost numit;

(4) La cererea părții, arbitrul și supleantul se desemnează de președintele COMISIEI DE ARBITRAJ.

ART.23. În cazul tribunalului arbitral compus din trei arbitri, cei doi arbitri numiți potrivit art.22 vor proceda la alegerea supraarbitrului în termen de 10 zile de la data primirii înștiințării de care COMISIA DE ARBITRAJ le-a făcut-o în acest sens.

ART.24. (1) Numirea unui arbitru sau a supraarbitrului se face cu acordul său prealabil, obținut de partea pe care îl propune, ori, după caz, de cei doi arbitri.

(2) Dacă s-a numit un arbitru sau supraarbitru înscris pe lista arbitrilor COMISIEI DE ARBITRAJ sau dacă arbitrul sau supraarbitrul ales dar neînscris pe această listă se prezintă pentru a-și îndeplini însărcinarea, numirea se consideră acceptată.

ART.25. (1) Dacă pârâtul nu răspunde în termen sau nu dă curs invitației de numire a arbitrului, ori există neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic, sau dacă cei doi arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, președintele COMISIEI DE ARBITRAJ, după expirarea termenelor prevăzute de art.22 și 23, va desemna arbitrul unic sau, după caz, arbitrul pârâtului sau supraarbitrul.

(2) De asemenea se face în 5 zile de la expirarea acelor termene.

(3) Dacă, totuși, pârâtul își va numi arbitrul după expirarea termenului însă cel mai târziu până la constituirea tribunalului arbitral, desemnarea făcută de către președintele COMISIEI devine caducă.

ART.26. (1) Arbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute de lege pentru recuzarea judecătorilor.

Poate constitui o cauză de recuzare și nedeplinirea condițiilor de calificare sau a altor condiții privitoare la arbitri, prevăzute în convenția arbitrală.

(2) O parte nu poate recuza arbitru numit de ea decât pentru cauze survenite după numire.

ART.27. (1) Persoana care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligată să înștiințeze părțile și pe ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea de arbitru, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.

(2) Această persoană nu poate participa la soluționarea litigiului decât dacă părțile, înștiințarea potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la soluționarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

ART.28.(1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrului recuzat, acesta fiind înlocuit de președintele COMISIEI DE ARBITRAJ sau de un arbitru desemnat de el.

(3) Dacă cererea de recuzare privește pe arbitru unic, ea se soluționează de președintele COMISIEI DE ARBITRAJ sau de un arbitru desemnat de el.

(4) Dacă cererea de recuzare este admisă, arbitru, supraarbitru sau arbitru unic va fi desemnat în conformitate cu prezentele Reguli.

ART.29. Arbitri pot fi revocați prin acordul părților sau, cu consultarea președintelui COMISIEI DE ARBITRAJ, în cazurile prevăzute de art. 31.

ART. 30. În caz de vacantare pentru oricare cauză, recuzare, revocare, abținere, renunțare, împiedicare, deces și dacă nu s-a numit un supleant sau dacă acesta este împiedicat să și exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrului de către partea care l-a numit în termen de 10 zile de când a luat cunoștință de survenirea unei asemenea împrejurări. Dacă partea nu numește un alt arbitru în acest termen sau dacă numirea inițială s-a făcut de președintele COMISIEI DE ARBITRAJ, aceasta desemnează noul arbitru. Dispoziția de față se aplică, în mod corespunzător, și în ceea ce privește supraarbitru.

ART.31. Arbitrii sunt răspunzători de daune în condițiile legii;

- a) dacă, după acceptare, renunță în mod nejustificat la însărcinarea lor;
- b) dacă, fără motiv justificat, nu participă la judecarea litigiului sau nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală ori de lege;
- c) dacă nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului, publicând date la care iau cunoștință în calitate de arbitri, fără a avea autorizarea părților;
- d) dacă încalcă în mod flagrant îndatoririle ce le revin potrivit prezentelor Reguli.

ART.32.(1) Tribunalul arbitral se consideră constituit pe data acceptării însărcinării de supraarbitru, ori, după caz, a acceptării de către arbitru unic sau când tribunalul arbitral este compus din doi arbitri pe data ultimei acceptări.

(2) Membri tribunalului arbitral vor semna un angajament prin care, confirmând că au acceptat numirea, se obligă să îndeplinească misiunea de arbitru cu nepărtinire și cu respectarea strictă a Regulilor de față.

(3) Din momentul constituirii tribunalul arbitral, toate cererile privind procedura arbitrală se adresează acestui tribunal arbitral, cu excepția acelor care, prin dispoziții imperative ale legii, sunt de competența instanțelor judecătorești.

(4) Comunicarea de cereri, acte, informații în legatură cu litigiul se face prin Secretariatul COMISIEI DE ARBITRAJ, arbitrii neavând legătură directă cu părțile.

ART.33.(1) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult cinci luni de la data constituirii sale.

(2) Termenul se suspendă pe timpul judecării unei cereri de recuzare sau a oricărei alte cereri incidente adresate instanței judecătorești competente.

(3) Părțile pot consimți, în scris, la prelungirea termenului arbitrajului.

(4) De asemenea, tribunalul arbitral poate dispune, prin încheiere, pentru motive temeinice, prelungirea termenului arbitrajului cu cel mult două luni.

(5) Termenul se prelungește de drept cu două luni în cazul prevăzut de art. 60, precum și în cazul decesului uneia din părți.

ART.34. Trecerea termenului prevăzut în art.33 nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului, în afară de cazul când una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral, până la primul termen de înfățișare, că înțelege să invoce caducitate.

ART.35. Locul arbitrajului este la sediul COMISIEI DE ARBITRAJ. Părțile, de acord cu această COMISIE, pot conveni însă un alt loc.

CAPITOLUL IV

Sesizarea tribunalului arbitral. Cererea de arbitrare.

Întampinarea. Cererea reconvențională. Comunicarea actelor.

Măsuri asiguratorie și măsuri vremelnice.

ART.36(1) Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisă, care va cuprinde:

a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. Se vor mai menționa, după caz: numărul de înmatriculare în Registrul Comerțului, numărul de telefon, telex, fax, denumirea băncii care le deservesc și contul bancar;

b) numele și calitatea celui care angajează sau reprezintă partea în litigiu, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, iar dacă s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta;

c) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, iar dacă s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta;

d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;

e) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Când se solicită proba cu martori, se vor arăta numele și domiciliul acestora;

f) numele și domiciliul arbitrilor numit sau al arbitrilor unic propus;

g) semnătura părții;

(2) Înscrisurile se depun în original sau în copie, certificată de parte.

(3) Dacă cererea sau înscrisurile sunt formulate într-o limbă străină, tribunalul arbitral, din oficiu sau la cerere, poate obliga partea să prezinte o traducere a lor în limba română sau într-o limbă de circulație internațională.

(4) La cerere se anexează și dovada plății taxelor arbitrale.

(5) Taxele arbitrale, inclusiv tariful acestora și cazurile în care taxele arbitrale se reduc sau se restituie, precum și dispozițiile privind cheltuielile arbitrale sunt prevăzute în Norme aprobate de organul statuar al CAMEREI.

ART.37. Cererea se adresează tribunalului arbitral și se depune împreună cu actele însoțitoare la COMISIA DE ARBITRAJ în atâtea exemplare câte părți sunt, plus două exemplare pentru tribunalul arbitral.

ART.38. (1) În cazul în care cererea nu cuprinde toate mențiunile și cerințele prevăzute la art. 36, Secretariatul COMISIEI poate invita pe reclamant să le completeze în mod corespunzător, într-un anumit termen, care nu poate depăși 10 zile.

(2) Dacă la cerere lipsesc mențiunile prevăzute la art. 36 (1), literele a, d, și g, procedura arbitrală se suspendă până la completarea acestor mențiuni.

(3) Dacă dovada plății actelor arbitrale nu le face în condițiile comunicate de Secretariatul COMISIEI, cererea de arbitrare se restituie reclamantului.

ART.39. În termen de cel mult 5 zile de la primirea cererii de arbitrare sau, după caz, de la completarea ei ori de la expirarea termenului prevăzut în art.38 (1), Secretariatul COMISIEI comunică părâtului un exemplar al cererii și al înscrisurilor însoțitoare.

ART.40 (1) Primind cererea de arbitrare, părâtul va face întâmpinare cuprinzând de o parte, numele arbitruului numit de el sau răspunsul la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic precum și la persoana acestuia, iar pe de altă parte, excepțiile referitoare la cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse în apărare, precum și în mod corespunzător, celelalte mențiuni și cerințe prevăzute de art.36 pentru cererea de arbitrare.

(2) În termen de 20 de zile de la primirea cererii de arbitrare părâtul va comunica reclamantului întâmpinarea împreună cu actele însoțitoare și, de asemenea, o va depune la COMISIA DE ARBITRAJ, în două exemplare atașând dovada de comunicare.

(3) Excepțiile și alte mijloace de apărare, care nu au fost arătate prin întâmpinare, trebuie ridicate, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la primul termen de înfățișare. Dispozițiile art.53 pct. (3) rămân aplicabile.

(4) Nedepunerea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului.

(5) Dacă prin nedepunerea sau necomunicarea întâmpinării litigiul se amână, părâtul va putea fi obligat la plata cheltuielilor cauzate prin amânare.

ART.41.(1) După constituirea tribunalului arbitral, Secretariatul COMISIEI transmite deândată tribunalului arbitral dosarul, făcând mențiune scrisă despre acest fapt, cu precizarea datei transmiterii.

(2) După verificarea dosarului și, dacă este cazul, după completarea acestuia, tribunalul arbitral fixează termen de dezbatere a litigiului și dispune citarea părților.

ART.42. Între data primirii citației și termenul de dezbatere trebuie să existe un interval de timp de cel puțin 15 zile.

ART.43. Dacă părâtul are pretenții împotriva reclamantului, derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională.

(2) Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării sau cel mai târziu până la primul termen de înfățișare și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală.

ART.44.(1) Comunicarea cererii de arbitrare și a întâmpinării, a citațiilor, a hotărârilor arbitrale și încheierilor de ședință se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(2) Celelalte înscrisuri, precum și informațiile și diversele înștiințări pot fi făcute și prin scrisoare recomandată cu recipisă poștală de predare, telegramă, telex, telefax, sau orice alt mijloc de comunicare ce permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis. În cazul comunicării telefonice, asistentul arbitral va face mențiuni la dosar, precizând data și ora convorbirii.

(3) Orice înscris poate fi înmănat și personal părții sau reprezentantului ei, sub semnătura certificată de asistentul arbitral, cu precizarea datei înmânării.

(4) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

ART.45. Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitrare sau în întâmpinare ori în contractul și corespondența dintre părți. Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, celeilalte părți și COMISIEI DE ARBITRAJ.

ART.46. (1) Înaintea sau în cursul arbitrajului, oricare dintre părți poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asiguratoare și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

(2) La această cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitrare și convenția arbitrală.

(3) Încuviințarea acestor măsuri va fi dusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

ART.47. În cursul arbitrajului, măsurile asiguratoare și vremelnice, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt pot fi încuviințate și de tribunalul arbitral. În caz de impotrivire, executarea acestor măsuri se solicită instanței judecătorești competente.

CAPITOLUL V

Dezbaterea litigiului

ART.48. Părțile pot participa la dezbaterea litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de avocați sau de alte persoane, în condițiile art.10.

ART.49. Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbaterea litigiului, afară numai dacă partea lipsă nu va solicita, prin cerere primită de tribunalul arbitral cel mai târziu în preluarea dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoștințând în același timp și cealaltă parte. Amânarea se poate acorda o singură dată.

ART.50. Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar, art.44 rămânând însă aplicabil.

ART.51. Dacă ambele părți, deși legale citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice. Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să se amâne soluționarea litigiului, citând părțile, dacă apreciază că prezența lor la dezbatere este necesară.

ART.52. (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiul pretenția sau apărarea.

(2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricăror probe prevăzute de lege.

- (3) Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral.
- (4) Ascultarea martorilor și a experților se face fără prestare de jurământ.
- (5) Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri părțile se pot adresa instanței judecătorești competente.
- (6) Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit intimei lor convingeri.

ART.53. (1) Orice excepție privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor și desfășurarea procedurii până la primul termen de înfățișare, trebuie ridicată, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la acest termen, dacă nu s-a stabilit un termen mai scurt.

(2) Orice cereri și memorii ale plăților și orice înscrisuri vor fi depuse cel mai târziu la acest termen de înfățișare.

(3) Tribunalul arbitral poate admite, în condițiile legii, administrarea de probe la cererea unei părți, numai dacă asemenea probe au fost solicitate prin cerere de arbitrare sau prin întâmpinarea ori prin memorii depuse anterior primului termen de înfățișare și comunicate celeilalte părți. Probele care nu au fost cerute în aceste condiții nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului afară de cazurile în care:

- a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;
- b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

ART. 54. (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate într-o încheiere de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art.62.(1) lit.a și b următoarele mențiuni:

- a) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;
- b) cererile și susținerile părților;
- c) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;
- d) dispozitivul;
- e) semnăturile arbitrilor cu observarea prevederilor art.58, precum și a asistentului

arbitral.

(4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor, ca și de actele dosarului.

(5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere.

(6) Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință.

CAPITOLUL VI

Hotărârea arbitrală

ART.55. Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea unei hotărâri arbitrale.

ART.56. (1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și a normelor de drept aplicabile, ținând seama când este cazul și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

ART.57. (1) După ce tribunalul arbitral va considera că toate împrejurimile cauzei sunt suficient lămurite, închide dezbaterile trecând la deliberarea și luarea hotărârii în ședință secretă, cu participare tuturor arbitrilor în persoană, consemnându-se în hotărâre această participare.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 21 zile, sub condiția încadrării în temeiul arbitrajului prevăzut la art. 33.

ART.58. Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr fără soț de arbitri, hotărârea se ia cu majoritatea de voturi. Arbitrul care a avut altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

ART.59. Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr cu soț de arbitri și aceștia nu se înțeleg asupra soluției, se va proceda la numirea unui asupraarbitru, conform înțelegerii dintre părți sau în lipsă, de președintele COMISIEI DE ARBITRAJ. Supraarbitrul numit se va uni cu una dintre soluții, o va putea modifica sau va putea pronunța o altă soluție, dar numai după ascultarea părților și a celorlalți arbitri.

ART.60. Dacă, în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii, tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, litigiul poate fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut la art. 33.

ART.61 (1) Îndată după deliberare și stabilirea soluției se întocmește dispozitivul hotărârii, care se semnează de toți membri tribunalului arbitral, precum și de asistentul arbitral.

(2) Dacă există opinie separată, ea se va menționa în dispozitiv.

ART.62. (1) Hotărârea arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

a) componența nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința lor ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele pentru care sub acest aspect întemeiază soluția;

f) dispozitivul;

g) semnăturile tuturor arbitrilor sub rezerva art.58, precum și a asistentului arbitral;

(2) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea sub semnătură, a supraarbitrului.

(3) În cazul în care unul dintre arbitri a avut o altă părere, el își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

ART.63. (1) Dacă prin hotărârea pronunțată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere, oricare dintre părți poate solicita, în termen de 10 zile de la data primirii hotărârii, completarea ei. Hotărârea de completare se dă cu citarea părților.

(2) Greșelile materiale din textul hotărârii arbitrale sau alte greșeli evidente care nu schimbă fondul soluției, precum și greșelile de calcul pot fi rectificate, la cererea oricăreia dintre părți, formulată în temeiul prevăzut de alineatul precedent, sau din oficiu, printr-o încheiere de îndreptare.

(3) Hotărârea de completare sau încheierea de îndreptare face parte integrantă din hotărârea arbitrală și se pronunță de același tribunal arbitral.

(4) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de completarea sau îndreptarea hotărârii.

ART.64. (1) Hotărârea arbitrală va fi comunicată părților în termen de cel mult o lună de la data pronunțării ei.

(2) Hotărârea arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

ART.65. (1) În termen de 10 zile de la data comunicării hotărârii, COMISIA DE ARBITRAJ va depune un exemplar original al hotărârii, împreună cu convenția arbitrală și celelalte acte necesare, la instanța judecătorească prevăzută la art.9, atașând și dovezile de comunicare a hotărârii arbitrale.

(2) Al doilea exemplar original al hotărârii, împreună cu dosarul litigiului, se păstrează la COMISIA DE ARBITRAJ.

CAPITOLUL VII

Desființarea hotărârii arbitrale

ART.66. Hotărârea arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul din următoarele motive:

- a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe cale arbitrajului;
- b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule sau inoperante;
- c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;
- d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;
- e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut de art.33, cu excepția prevăzută de art.34;
- f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat de mai mult decât s-a cerut;
- g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri;
- h) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire
- i) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii.

ART. 67. Părțile nu pot renunța prin convenție arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale. Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

ART.68. (1) Competența de a soluționa acțiunea în anulare revine instanței judecătorești imediat superioare instanței judecătorești prevăzute de art.9, în circumscripția căreia a avut loc arbitrajul.

(2) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o lună de la data comunicării hotărârii arbitrale.

CAPITOLUL VIII

Executarea hotărârii arbitrale

ART.69. Hotărârea arbitrală este obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire, de bună voie, de către partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau la termenul arătat în hotărâre.

ART.70. (1) La cerere părțile câștigătoare, hotărârea arbitrală se învestește cu formulă executorie.

(2) Cererea de investire se introduce la instanța judecătorească prevăzută de art.9.

ART.71. Conform art. 368 din Codul de procedură civilă, hotărârea arbitrală investită cu formulă executorie are efectele unei hotărâri judecătorești și se execută silit, întocmai ca și o hotărâre judecătorească.

CAPITOLUL IX

Unele dispoziții privind arbitrajul internațional

ART.72. Prin convenția arbitrală referitoare la un arbitraj comercial internațional, părțile pot stabili ca acesta să aibă loc în România sau într-o altă țară.

ART.73. (1) În arbitrajul comercial internațional care se judecă în România sau potrivit legii române, tribunalul arbitral va fi compus dintr-un număr impar de arbitri, fiecare dintre părți având dreptul să numească un număr egal de arbitri.

(2) Partea străină poate numi arbitri de cetățenie străină.

(3) Părțile pot conveni ca arbitrul unic sau supraarbitrul să fie cetățean al unui al treilea stat.

ART.74. (1) În arbitrajul comercial internațional, durata termenelor prevăzute de art.22 al.1 lit. B, art. 23, 25 alin. 2, art. 28, 38 alin. 1, art.42 și 63 se dublează.

(2) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral, de regulă, pronunță hotărârea în termen de cel mult 9 luni de la data constituirii sale.

ART.75. (1) Dezabterea litigiului în fața tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenție arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic în această privință ori nu a intervenit nici o înțelegere ulterioară, într-o limbă de circulație internațională stabilită de tribunalul arbitral.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterea, la cerere și pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui traducător.

(3) Părțile pot să participe la dezabteri cu traducătorul lor.

CAPITOLUL X

Taxe și cheltuieli arbitrale

ART.76. (1) În temeiul art.359⁶ din Codul de procedură civilă, pentru renumerarea serviciilor prestate în organizarea arbitrajului, CAMERA percepe taxe arbitrale conform dispozițiilor prezentului capitol.

(2) Taxa arbitrală renumerează serviciile prevăzute la art.9 lit. a-f din Regulamentul privind organizarea arbitrajului comercial. Renumerarea altor servicii se stabilește de la caz la caz.

ART.77.În afară de taxe arbitrale, părțile sunt obligate să suporte, în condițiile ce urmează, cheltuielile arbitrale constând în onorariile arbitrilor străini; onorariile avocaților;

cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor sau a dezbaterilor; cheltuielile de deplasare a arbitrilor, experților, martorilor, părților și alte cheltuieli necesitate de soluționarea litigiului.

ART.77. În afară de taxe arbitrale, părțile sunt obligate să suporte, în condițiile ce urmează, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor sau a dezbaterilor; cheltuielile de deplasare a arbitrilor, experților, martorilor, părților și alte cheltuieli necesitate de soluționarea litigiului.

ART.78. (1) Pentru organizarea unui arbitraj, Camera percepe o taxă arbitrală stabilită în funcție de valoarea obiectului cererii arbitrale, după cum urmează:

A. În arbitrajul comercial intern

Valoarea obiectului cererii	Taxa arbitrală
a). Între 39,01 lei și 388,00 lei	2 lei + 9% pentru ce depășește 39 lei
b) între 388,01 lei și 3.879,00 lei	37 lei + 7% pentru ce depășește 388 lei
c) între 3.879,01 lei și 19.395,00 lei	316 lei + 4% pentru ce depășește 3.879 lei
d) între 19.395,01 lei și 38.790,00 lei	1.200 lei + 3% pentru ce depășește 19.395 lei
e) între 38.790,01 lei și 193.948,00 lei	2.000 lei + 1% pentru ce depășește 38.790 lei
f) peste 193.948,00 lei	5.000 + 1% pentru ce depășește 193.948 lei

(2) Dacă valoarea obiectului cererii este exprimată în altă valută decât dolari SUA, taxa arbitrală se calculează pe baza parității dintre această valută și dolarul SUA la data introducerii cererii de arbitrare și se plătește în dolari SUA ori în altă valută liber convertibilă.

ART.79. (1) Taxa arbitrală se poate reduce, cu aprobarea Președintelui COMISIEI DE ARBITRAJ, cu 25% în cazul în care litigiul este soluționat de un arbitru unic iar cuantumul rămas poate acoperi cheltuielile arbitrale.

(2) Dacă reclamantul și-a retras cererea de arbitrare înainte de emiterea citațiilor pentru primul termen de înfățișare, taxa arbitrală se reduce cu 75% din cuantumul ei.

(3) În cazul în care, ca urmare a împăcării părților sau a renunțării la arbitrare, litigiul încetează la primul termen de înfățișare, taxa arbitrală se reduce cu 50% din cuantumul ei.

(4) Atunci când tribunalul arbitral pronunță o hotărâre prin care se constată neкомпetența arbitrajului, taxa arbitrală se reduce cu 75% din cuantumul ei.

(5) Dacă reclamantul își reduce pretențiile mai înainte de primul termen de înfățișare, taxa arbitrală se calculează la valoarea obiectului cererii astfel redus.

(6) Taxa arbitrală minimă este ireductibilă.

(7) Cererile pentru recuzarea unui arbitru se taxează cu 25% din taxa arbitrală care a fost percepută corespunzător cu valoarea litigiului.

ART.80. (1) Cererea reconvențională se taxează întocmai ca și cererea principală de arbitrare. Prevederile art.79 se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește cererea reconvențională.

(2) Cererile pentru încuviințarea de măsuri asiguratorii și măsuri vremelnice ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt se taxează cu 25% din taxa arbitrală care a fost percepută corespunzător cu valoarea litigiului.

(3) Cererile pentru eliberarea de certificate privind situația unor litigii arbitrale se taxează cu suma de 30,00 lei.

(4) Cererile pentru desființarea contractului (rezoluțiune, rezilire, anulare) împreună cu pretenții bănești se taxează la valoarea bunurilor sau a sumelor ce se pretind a fi restituite, inclusiv a aventualelor despăgubiri. Când se cere numai desființarea sau constatarea desființării contractului se percepe o taxă de 300,00 lei.

ART.81.(1) Taxa arbitrală se plătește integral odată cu cererea adresată COMISIEI DE ARBITRAJ, anexându-se la cerere și dovada plății. Această dovadă se poate prezenta și în cadrul unui termen stabilit de Secretariatul COMISIEI, dar nu mai târziu de 15 zile de la data introducerii cererii.

(2) Președintele COMISIEI DE ARBITRAJ poate aproba taxa arbitrală să fie plătită în două tranșe egale, prima la introducerea cererii, iar a doua cel mai târziu până la primul termen de înfățișare.

(3) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face odată cu introducerea cererii sau în termenul prescris în acest scop, cererea de arbitrare se restituie reclamantului.

ART.82. Pentru reluarea procedurii arbitrale după suspendarea litigiului, nu se plătesc taxe arbitrale.

ART.83.(1) Partea la cererea căreia s-a încuviințat efectuarea unei expertize ori administrarea altei probe sau efectuarea, prin grija CAMEREI, de reduceri de pe actele dosarului, precum și traducerea prin interpreți a dezbaterilor orale, are obligația să avanseze costul efectuării ei.

ART.84. (1) Din taxele arbitrale încasate de CAMERĂ în lei sau valută o cotă de 50% se prelevează pentru constituirea fondului destinat plății onorariilor arbitrilor.

(2) Onorariile arbitrilor se stabilesc de președintele COMISIEI DE ARBITRAJ, ținând seama de valoarea și complexitatea litigiului, precum și de timpul afectat soluționării acestuia, ca și de alte circumstanțe relevante în cauză, fără însă ca totalul onorariilor să depășească 50% din taxa arbitrală încasată în litigiul respectiv. În mod excepțional acest plafon poate fi depășit, dacă există rezerve la fondul pentru plata onorariilor arbitrilor.

(3) În cazul întreruperii arbitrajului, fără a se pronunța o hotărâre, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusă se reduc în mod corespunzător.

(4) În arbitrajul comercial internațional, onorariile arbitrilor străini nu sunt cuprinse în taxa arbitrală, ele suportându-se de partea căreia i-a numit. În cazul arbitrului unic străin sau a supraarbitrului străin, onorariile acestora se avansează de părți în cote egale. Dacă aceste onorarii sunt consemnate la CAMERĂ, plata lor se va face conform prevederilor alin.6.

(5) În arbitrajul comercial internațional, onorariile arbitrilor români sunt cuprinse în taxa arbitrală.

(6) Plata onorariilor se face prin CAMERĂ, după terminarea litigiului, printr-o hotărâre arbitrală pronunțată, redactată și comunicată potrivit Regulilor de procedură arbitrală.

ART.85. Taxa arbitrală și cheltuielile arbitrale se plătesc în numerar direct la casieria CAMEREI sau prin documente de plată acceptate de CAMERĂ. În acest din urmă caz, taxa și cheltuielile arbitrale se consideră din ziua intrării sumelor în contul CAMEREI nr. 2511.1-99.1/ROL deschis la B.C.R. Slobozia.

ART.86. Dacă una dintre părți nu își îndeplinește obligația ce îi revine cu privire la avansarea sau plata taxei ori cheltuielilor arbitrale, cealaltă parte o poate executa, urmând ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească modul de suportare a sumelor respective.

ART.87.(1) Dacă taxa sau cheltuielile arbitrale nu s-au plătit conform procedurilor prezentelor Reguli, CAMERA și, după caz, tribunalul arbitral pot să nu dea curs misiunii de organizare a arbitrajului sau procedurii arbitrale.

(2) Orice diferență în plus sau în minus de taxe sau cheltuieli arbitrale se regularizează și se achită deîndată.

ART.88 (1) Dacă taxa sau cheltuielile arbitrale nu s-au plătit conform procedurilor prezentelor Reguli, CAMERA și, după caz, tribunalul arbitral pot să nu dea curs misiunii de organizare a arbitrajului sau procedurii arbitrale.

(2)Părțile pot conveni asupra altui mod de suportare a taxei și a cheltuielilor arbitrale.

ART:89. Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea din a cărei culpă s-au cauzat celeilalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlul de despăgubiri.

CAPITOLUL XI

Dispoziții finale

ART.90. Prezentele Reguli ce se completează cu dispozițiile de drept comun de procedură civilă română, în măsura în care acestea sunt compatibile cu arbitrajul și cu natura comercială a litigiilor.

ART.91. Regulile de față au fost aprobate de Colegiul CAMEREI în ședința din 25.03.2002 și au intrat în vigoare pe data de 25.03.2002

Modificarea lor va fi supusă, de asemenea aprobării Colegiului CAMEREI.